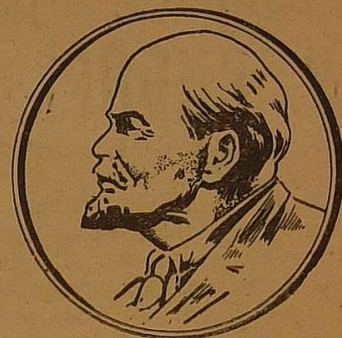

ПАРТІЯ — РОЗУМ, ЧЕСТЬ І СОВІСТЬ НАШОЇ ЕПОХИ

В. І. ЛЕНІН

Сьогодні в університеті — звітно-виборні збори. Комуністи збираються, щоб обговорити найважливіші проблеми життя вузу, проаналізувати діяльність парторганізації за звітний період, подумати разом, як організувати роботу,

аби якнайкраще виконувати головне завдання партії — готувати спеціалістів високої кваліфікації, здатних розв'язувати найскладніші завдання у народному господарстві й в галузі культури.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 30 (1127)

24 ЖОВТНЯ 1973 р.

Ціна 2 коп.

КОМУНІСТИ університету сьогодні зібралися, щоб дати аналіз роботи всіх ділянок і боків діяльності парторганізації за звітний період. Звітно-виборні збори проходять під знаком всенародної боротьби за втілення у життя історичних рішень XXIV з'їзду КПРС. Радянські люди домоглися великих успіхів у комуністичному будівництві, у виконанні завдань дев'ятої п'ятирічки. Значно зріс економічний потенціал країни, постійно підвищується життєвий рівень народу. Ще більше зміцніла соціально-політична й ідейна єдність радянського суспільства, зросла керівна роль партії в різних галузях нашого життя. Послідовно здійснюється висунута з'їздом Програма миру. Активна, цілеспрямована зовнішньополітична діяльність Центрального Комітету, Політбюро і особисто Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнєва привела до позитивних зрушень у міжнародній обстановці.

Звіти і вибори в університетській парторганізації — важлива подія для всього колективу. На зборах йтиме мова про важливі аспекти діяльності, про те, як виконуються головне завдання — підготовка висококваліфікованих та ідейно загартованих спеціалістів.

БОЙОВИЙ ОГЛЯД

Університетським звітно-виборним зборам передували звіти і вибори у парторганізаціях факультетів і установ. Вони проходили в обстановці діловитості, привциповості, критики й самокритики.

Комуністи справді по-партійному обговорювали проблеми факультетського життя, відверто говорили про недоліки, пропонували заходи, які сприятимуть поліпшенню учбової, наукової і ідейно-виховної роботи.

Сьогодні, на своєму форумі, комуністи університету мають детально розібратися у причинах недоліків, накреслити, що потрібно зробити, щоб підняти рівень партійної роботи, підвищити ділову і політичну активність кожного члена колективу, відповідальність кожного за доручену справу.

Дальші успіхи у роботі парторганізації університету в значній мірі залежать від того, наскільки глибоко розглядатимуться актуальні питання практики партійного керівництва всіма ланками нашого вузу, посилення контролю і перевірки виконання вказівок партії, удосконалення партійно-політичної і організаторської роботи. Належить уважно узагальнити досвід, набутий у ході обміну партійних документів, щоб ще повніше використати важливі організаційно-політичні заходи для покращання діяльності парторганізації, розвитку ініціативи й активності комуністів; зміцнення партійної дисципліни.

Значне місце на зборах мають зайняти питання марксистсько-ленінської освіти комуністів, ідейно-політичної роботи, роль якої в сучасних умовах незмірно зростає. В центр уваги слід ставити подальше посилення виховання трудящих у дусі високої свідомості, радянського патріотизму і соціалістичного інтернаціоналізму, непримиренності до буржуазної ідеології, суворого дотримання норм комуністичної моралі. Важливо визначити конкретні шляхи підвищення рівня ідейно-політичної роботи у відповідності з вимогами сучасного етапу комуністичного будівництва, міжнародної діяльності партії і Радянської держави.

Наша дійсність свідчить, що ідейна переконаність комуністів не може бути без органічного поєднання з його життям, справами, поведінкою. Комуніст не тільки закликає інших жити і працювати по ленінських заповідях, але перш за все і сам показує в цьому приклад оточуючим. У нас є чимало комуністів, які гідно виконують авангардну роль, по-справжньому сумлінно ставляться до партійних доручень, всюди і у всьому відчувають відповідальність за високе звання члена Ленінської партії.

Звіти і вибори — це бойовий огляд, колективний аналіз всіх ланок і сторін діяльності парторганізації. Треба думати, що учасники звітно-виборних зборів принципово і по-діловому оцінять результати роботи за звітний період і накреслять шляхи подальшого поліпшення діяльності парторганізації з тим, щоб домогтися нових успіхів у справі втілення в життя рішень XXIV з'їзду КПРС.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВНЕСОК

Вся країна урочисто привітала українських хліборобів, які з честю виконали своє зобов'язання — засипали у засіки Вітчизни український мільярд. У великому українському каравані є внесок і студентства, яке допомагало трудівникам села у збиранні щедрого врожаю цього року.

Прагнучи якомога краще допомогти народові виконати плани вирішального року п'ятирічки, студенти нашого університету відмінно попрацювали на ланках. Вони по праву пишаються успіхами хліборобів, пишаються тим, що у перемозі є частка і їхньої праці. Про почуття гордості, великої радості у зв'язку з перемогою українських трудівників ланів говорили всі виступаючі на мітингах, що пройшли на факультетах. Студенти говорили, що вони завжди готові виконати завдання партії будь-якої складності.

29 жовтня — ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ КОМСОМОЛУ

ЗАВЖДИ МОЛОДИЙ

Комуністичній Спілці Молоді — 55 років. По людських стандартах — вік зрілості. Так, наш комсомол — справді досить зрілий. Але ж він одночасно завжди юний, такий самий юний, яким був 55 років тому. І у тому найголовніша особливість організації — вона завжди зостається молодю, бо це організація молоді. 29 жовтня вся країна відзначатиме свято юності.

Бойовий загін радянської молоді, народжений революційною бурєю, комсомол — рідне дітище партії, біля колиски якої стояв великий Ленін. З перших днів свого існування комсомол виступив як активна творча сила радянського суспільства, став школою підготовки переконаних борців за справу комунізму.

Комсомолія нашого університету вписала багато славних сторінок у історію одного із старіших вузів республіки. Вона — вірний помічник партійної орга-

нізації, з її лав вишло чимало вчених, громадських і партійних працівників. Майже всі сьогоденні керівники вузу, викладачі і співробітники пройшли школу гарту у комсомолі. Ось чому комсомольське свято — це загальне свято.

Крім 55-річчя ВЛКСМ одеський комсомол відзначатиме ще одну славу дату. 28 жовтня 1948 року обласна організація була нагороджена орденом Червоного Прапора.

Дві знаменних дати у житті комсомолу. Їх широко відзначатиме університет. На факультетах у ці дні відбудуться урочисті збори. На зустрічах з ветеранами комсомольці почують розповіді про героїчні діла комсомольців 20—30—40-х років. Всюди проводитимуться бесіди про визначну роль комсомолу в історії нашої країни, про сьогоденні завдання спадкоємців великих подвигів.

У ПІДТРИМКУ НАРОДУ ЧІЛІ

Нещодавно в головному корпусі університету зібралися студенти, викладачі, представники громадських організацій. Тут відбувся мітинг солідарності з патріотичними силами Чилі. Його відкрив заступник секретаря парткому М. П. Краснянський.

На мітингу виступали студенти різних факультетів. З імпровізованої трибуни летіли гнівні слова: «Над свободою Чилі глумляться зрадники народу. Підступно вбито президента Сальвадора Альєнде. Кинутий у застінки Генеральний секретар Комуністичної партії Чилі Луїс

Корвалан. Ми протестуємо проти кривавого терору чилійської хунти і вимагаємо негайного звільнення Луїса Корвалана!».

Від імені студентів — іноземців виступив студент з Алжіру Хаміт Лехбаб. Він заявив, що студенти — іноземці приєднують свої голоси до вимог світової громадськості.

Бурею оплесків зустріли присутні виступ аспірантки Сарі Агільєри Моралес дель Кармен, представниці народу Чилі: «Кожний народ має свою славетну дату остаточного звільнення з-під ярма імперіалізму, — сказа-

ла вона. — У радянського народу — 7 листопада, у кубинців — це 26 липня. Наш народ теж матиме свою дату. Ми будемо боротися, поки не побачимо свою країну такою, якою хотів бачити її Сальвадор Альєнде».

На мітингу була прийнята резолюція, в якій присутні висловили підтримку патріотам Чилі і протест проти злочинів військових злочинців, проти терористичних дій.

О. КОЛЬЦОВА,
студентка III курсу філ-факу.

КОМУНІСТИ!
БУДЬТЕ
В АВАНГАРДІ
ВСЕНАРОДНОЇ
БОРОТБЫ
ЗА ВТІЛЕННЯ
В ЖИТТЯ
РІШЕНЬ
XXIV З'їЗДУ КПРС,
АКТИВНИМИ
ОРГАНІЗАТОРАМИ
І ВИХОВАТЕЛЯМИ
МАС!

Із Закликів ЦК КПРС до 56-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Молоді комуністи—комсомольські ватажки факультетів (зліва направо): С. Скороход, Л. Дрепіна, П. Музиченко, О. Пісарєва. Фото О. ЛЕВІТА.

У ВИБОРІ НЕ ПОМИЛИЛИСЯ

Коли рік тому партійне бюро факультету романо-германської філології обрало своїм секретарем Валентина Григоровича Таранця, дехто з викладачів — чому гріха тайти — засумнівався: а чи справиться, чи не занадто молодий?

«Справиться!» — твердо сказали ті, хто добре знали Валентина Григоровича, на очах у яких він зростає як вчений, як комуніст.

І вони не помилилися. Без гучних слів, без показної активності вплив партійної організації на факультеті, де працюють понад 140 чоловік, став відчуватися у всьому: і в організації навчального процесу, і в підвищенні рівня політико-виховної роботи серед студентів, і в створенні сталого, злагодженого професорсько-викладацького колективу, об'єднаного спільними інтересами, спільною метою, спільними завданнями, що висуває перед ними

життя. Гострі, принципи, послідовні виступи секретаря партбюро, його нетерпиме ставлення до будь-яких проявів зазнайства, самозаспокоєності, кар'єризму, формалізму — все це передавалося й іншим комуністам, забезпечувало підвищення їх особистої відповідальності за доручену справу — виховання студентства, створювало на факультеті обстановку негативного відношення до будь-яких недоліків...

І все це — поряд з напруженою науковою та викладацькою діяльністю. Адже кандидат філологічних наук В. Г. Таранець — в. о. завідуючого кафедрою німецької філології, працює над докторською дисертацією.

— Хоча Валентин Григорович як комуніст ще молодий, але вже встиг проявити себе вмілим організатором, вихователем, що дало йому змогу успішно очолити роботу факультетської партійної організації, — говорить декан фа-

культету РГФ доктор філологічних наук В. А. Кухаренко. — І не останню роль тут відіграють особисті риси нашого секретаря: виняткова сумлінність, постійна турбота за інтереси колективу, людяність, висока вимогливість до своїх колег і в першу чергу до самого себе.

На звітно-виборних партійних зборах, що відбулися нещодавно, комуністи зуміли належно оцінити діяльність Валентина Григоровича Таранця: його знову обрано секретарем партбюро факультету.

Б. АРКАДЬЄВ.

АВТОРИТЕТ ВАТАЖКА

Авторитет. Уживане слово, без якого не обходиться жодна характеристика. І ця — теж.

— Студент-відмінник, користується авторитетом серед товаришів...

— Ініціативний і авторитетний комсорг геолого-географічного факультету...

Та постривайте! Справи людини говорять за неї завжди краще...

— Що то за науковий симпозиум у вас? — питає, ледь всміхаючись, Володя.

— Мудруємо ось над побудовою геологічного розрізу...

І Володя Кадурін, що заскочив до дружок у факультетських справах, здається, на

хвилинку-дві, не помічає, як спливає година...

А іншим разом він, четверокурсник, Ленінський стипендіат, допоможе своїм молодшим «колегам» розібратися у математичному питанні або ж роздумуватиме суть складного фізичного явища.

Це постійне прагнення прийти на поміч — чи не головна риса, яку так цінують друзі в характері Володі.

І у справах комсорга Кадуріна, ватажка факультетської комсомолії, вона має неабияке значення.

— До нього можна звернутись у якому завгодно питанні — організаційному чи то суто власно-

му і завжди відчуєш широго друга й порадирика, — кажуть однокурсники.

— Однак Володя, веселий і простий хлопець, вміє бути принциповим і безкомпромисним, коли в чомусь схибить, — додають.

Та найбільш вимогливий він, кажуть друзі, передусім до себе.

Раніше од всіх вставав під час проходження практики або передбачити і владнати оті «дрібниці», що, бува, виростають до масштабів проблем...

Від миття посуду, приготування обіду і до складання плану роботи — ніщо не проходило поза Володину увагу. І знали товариші, що завжди візьме на себе найважче...

Власний приклад допомагає комсоргу Кадуріну переконувати там, де інші вдаються до багатослівних умовлянь. А творчий воєнник, гаряча зацікавленість у справі не полишають біля нього байдужих. Воно ж для комсомольського ватажка Кадуріна, кандидата у члени КПРС, — головне.

А ще додамо: Володя — із родини геологів. І прилучався до цієї професії з трьох років. Саме з цього віку він був повноправним учасником геологічних експедицій батьків, активно колекціонував камінці. І та дитяча закоханість у геологію привела Володю Кадуріна на студентську лаву геофаку...

О. МАКАРОВА.

У МЕРЕЖІ ПАРТОСВІТИ СЕМІНАРИ, ШКОЛИ, ГУРТКИ

Життя й практична діяльність радянських людей знову підтверджують велику правоту відомої формули марксизму, що ідеї стають матеріальною силою, коли вони оволодівають масами. Товариш Л. І. Брежнев, виступаючи на урочистому засіданні, присвяченому 70-річчю II з'їзду РСДРП, відзначає, що з часів Леніна Комуністична партія Радянського Союзу завжди відносила глибоке засвоєння революційної теорії, її творчий розвиток, її послідовний захист від всяких ворогів до числа найважливіших, найнаступніших завдань.

Наша партія робить все можливе для всебічного розвитку радянського народу, підвищення його культури, освіти, внутрішньої зрілості. Це досягається з допомогою численних засобів ідеологічного впливу на свідомість людей, багатогранною виховною роботою, що проводиться на місцях.

Головне місце у здійсненні завдань марксистсько-ленінської освіти комуністів і всього професорсько-викладацького складу у підвищенні її науково-теоретичного рівня займає партійне навчання, яке по праву стало школою ідейного гарту радянських людей. Партійна політична освіта кадрів активно сприяє формуванню марксистсько-ленінського світогляду, росту свідомості, розвитку їх громадської активності.

Останнім часом партійна організація університету провела значну роботу по вдосконаленню форм і методів партійного навчання і накопичила значний позитивний досвід у її організації.

Головна увага приділялась вивченню марксистсько-ленінської ідеології, ленінської теоретичної спадщини, матеріалів XXIV з'їзду КПРС, положень і висновків грудневого (1972 р.) і квітневого (1973 р.) пленумів ЦК КПРС, доповіді тов. Л. І. Брежнева «Про 50-річчя Союзу Радянських Соціалістичних Рес-

публік», матеріалів, присвячених 70-річчю II з'їзду РСДРП, практичній діяльності партії, народу по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС і завдань 9-ї п'ятирічки.

Головною формою підвищення ідейного рівня професорсько-викладацького складу в університеті стали методологічні теоретичні семінари, у яких глибоко вивчаються філософські, економічні й соціальні політичні проблеми марксистсько-ленінської теорії. До участі в роботі семінарів залучається переважно більшість комуністів, викладачів і співробітників університету. В поточному навчальному році почали працювати 20 методологічних, 18 теоретичних семінарів і 19 груп середньої ланки партійного навчання із загальним обсягом 1496 чоловік, з них — 592 комуністи.

Партійний комітет і партійне бюро факультетів і установ особливу увагу приділяють підборі і розстановці керівників семінарів, консультантів і пропагандистів. До цієї важливої роботи залучаються найбільш підготовлені викладачі кафедр суспільних наук, провідні вчені, керівники кафедр, лабораторій та установ. У поточному навчальному році, наприклад, до пропагандистської роботи залучено 10 докторів наук, професорів, 23 доценти, кандидати наук — всього 69 чоловік. Серед них можна назвати таких досвідчених керівників, пропагандистів, як професори В. Г. В'язовський, В. П. Тульчинська, Ю. О. Карпенко, А. Ю. Глауберман, М. Ю. Раковський, доценти М. Я. Фіногін, Л. А. Личковський, В. Н. Романюк і багато інших.

Перед початком навчального року партком завжди проводить наради з керівниками, пропагандистами мережі партійної освіти, де обговорюються основні питання, пов'язані з комплексуванням, організацією та ідейною спрямованістю семінарів і полігуртків. З урахуванням творчого розвитку марксистсько-ле-

нінської теорії регулярно поновлюється тематика семінарів і учбові програми політшкол. У цьому році важливого значення надається вивченню підсумків і аналізу зовнішньополітичної діяльності партії і Радянського уряду по втіленню в життя рішень XXIV з'їзду КПРС. Перші заняття і конференції на факультетах і в установах були присвячені цим проблемам. Вони пройшли організовано, на належному ідейно-теоретичному рівні. Особливо це стосується геолого-географічного, біологічного та інших факультетів.

Партком і первинні парторганізації значно посилили контроль та увагу до марксистсько-ленінської освіти кадрів, стали більш конкретно й цілеспрямовано керувати роботою семінарів і гуртків. Досить сказати, що тільки на засіданні парткому питання, пов'язані з підвищенням ідейно-теоретичного рівня комуністів і професорсько-викладацького складу, слухалися за звітний період 12 разів. Крім того, ці питання систематично обговорюються на нарадах керівників і пропагандистів мережі партійної освіти, на засіданнях вчених рад і кафедр. Все це свідчить про те, що партійні організації у своїй практичній діяльності приділяють належну увагу цим важливим питанням, що сприяє зростанню почуття відповідальності комуністів, викладачів і співробітників за підвищення свого ідейно-теоретичного рівня. Добре працює мережа партосвіти на юридичному, філологічному, геолого-географічному та інших факультетах.

Разом з тим слід відзначити, що в організації партійної освіти у нас ще мають місце деякі недоліки і упущення, які знижують якість навчання. Мали місце, наприклад, випадки, коли на факультеті РГФ вивчення методологічних проблем підмінювалось вивченням окремих методичних питань. Недостатньо був

організований контроль за навчанням комуністів на хімічному, механіко-математичному факультетах.

Успіх партійного навчання, як відомо, визначається багатьма факторами. Найважливішим з них є ставлення самого комуніста до підвищення ідейно-теоретичного рівня, до самостійної роботи над першоджерелами. На жаль, у партійних організаціях далеко не всі комуністи ще подають особистий приклад у вивченні марксистсько-ленінської теорії. Досі деякі парторганізації не проявляють належної вимогливості до тих, хто нерегулярно відвідує заняття, ідейно не зростає. Партбюро не притягує до партійної відповідальності таких комуністів і рідко заслуховує їх звіти на засіданнях.

Треба постійно тримати у полі зору стан марксистсько-ленінської освіти кадрів, підвищити контроль за відвідуванням занять й активністю комуністів, проявляти вимогливість і принциповість у цих питаннях. Необхідно пам'ятати, що авангардна роль кожного комуніста і викладача відзначається перш за все його ідейною загартованістю, ідейною зрілістю, комуністичною переконаністю. У резолюції XXIV з'їзду КПРС по звітній доповіді ЦК підкреслюється, що сила нашої партії у високій ідейності, активності, самовідданості її членів. Партія не визнає пасивності, байдужості, аполітичності. Кожен комуніст має бути свідомим політичним бійцем, завжди і всюди гідно носити високе звання члена ленінської партії.

Подальше підвищення творчої активності комуністів у роботі діалектико-матеріалістичної методології, посилення боротьби проти будь-яких форм буржуазної ідеології є одним із головних завдань партійної організації університету.

В. СВІТЛИЧНИЙ,
член партійного комітету
ОДУ.

У ПАРТКОМІ ОДУ

На останньому засіданні партійного комітету обговорювалися важливі питання університетського життя.

ГОЛОВНЕ — КАДРИ

На парткомі обговорювалось питання про підбір і розстановку, виховання кадрів у проблемних лабораторіях. З цього питання прийнято розгорнуте рішення.

РІШЕННЯ XXIV З'ІЗДУ КПРС — В ЖИТТЯ

Про те, як на фізичному факультеті працюють над втіленням у життя заходів по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС, говорили комуністи на черговому засіданні парткому. Доповідь зробив з цього питання декан фізичного факультету комуніст В. Сердюк. З інформацією виступив голова комісії парткому В. Вільшанський.

Відзначено, що партбюро і деканат фізфаку, громадські організації розробили план заходів по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС, в який включено найважливіші завдання на поточну п'ятирічку в галузі ідейно-виховної, учбово-методичної і наукової роботи. Плани на п'ятиріччя розроблені також кафедрами. Партійна організація й деканат контролюють хід їх виконання. На факультеті вже введені нові спецкурси, розширюються спецпрактикуми, впроваджуються нові прогресивні форми й методи навчання, складено програми для машинного контролю за успішністю, видано нові учбові посібники.

Разом з тим партійний комітет відзначив недоліки. При складанні планів факультету та кафедр не завжди орієнтуються на максимальну мобілізацію всіх внутрішніх ресурсів. У ряді випадків зобов'язання виявилися заниженими. Недостатній ще ефект від впровадження науково-дослідних робіт. На факультеті явно недооцінюється лекційна пропаганда, іноді зобов'язання нижчі планових виробничих завдань, недостатня пропаганда зобов'язань. Плани заходів відсутні на стендах.

Комуністи накреслили заходи по виправленню недоліків з тим, щоб факультет виходив з реального положення при складанні планів по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС і соцзобов'язань, щоб підвищити економічний ефект наукових робіт, уунути декларативність, підвищити відповідальність кожного за доручену справу.

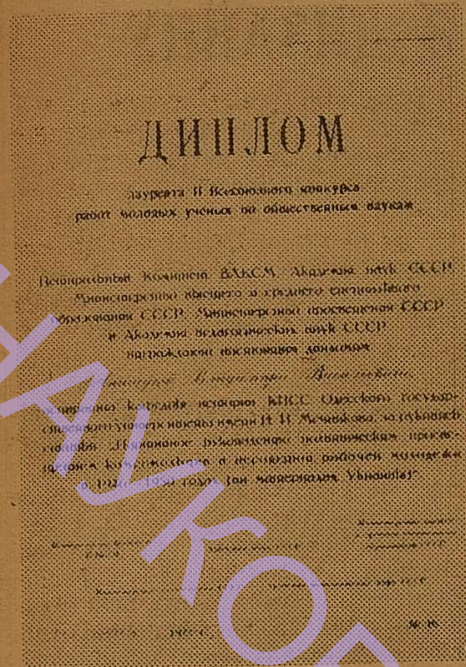
ЯК ПРАЦЮЄ ДНД?

На засіданні парткому заслухано повідомлення комісії по перевірці виконання партійно-організацією мехмату рішення парткому «Про керівництво партійним бюро геолого-географічного факультету роботи ДНД». Комуністи відзначили, що недоліки, які були характерні для діяльності ДНД геофаку, все ще притаманні й механіко-математичному факультету. Партбюро недостатньо здійснює керівництво діяльністю ДНД, не приділяє належної уваги формуванню і організації роботи дружини. Викладачі й співробітники факультету не беруть участі у роботі ДНД.

Разом з тим на партбюро не обговорюється питання діяльності ДНД, а рішення партійних зборів, де порушувалось це питання, залишилось на папері. Все це призвело до зривів чергувань, на багатьох чергуваннях склад дружинників був не повним.

Партійний комітет зобов'язав деканат, партбюро у найкоротший строк усунути недоліки, посилити допомогу дружині, потурбуватися про кількісний і якісний ріст її, ширше залучити до чергувань викладачів і співробітників, покращити виховну роботу, надати їй гласності, заохочувати покращити виховну роботу, наість комсомольського бюро і всієї організації у роботі ДНД.

ПОШУК ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

...Йшло засідання вченої ради університету. Із-за столу підвівся ректор:

— Товариші! Мені приємно зараз оголосити, що наш аспірант Володимир Аніщук став лауреатом II Всесоюзного конкурсу робіт молодих вчених з суспільних наук. Його нагороджено дипломом.

До столу підійшов високий стрункий юнак з вдумливими серйозними очима. Ректор вручив йому темно-червону шкіряну папку з вибитим золотом написом «ДИПЛОМ» і міцно потиснув руку: «Поздоровляю, Володимире Васильовичу!»

Конференц-зал сповнився оплесками. Шановні вчені, професори, доктори наук, доценти вітали свого молодого колегу з цим значним його успіхом.

Володимир стояв якесь мить, приголомшений такою увагою, невимовно щасливий, відчуваючи, як до горла підкочується ковток бентежної радості...

Доля не балувала Володю Аніщука: народився в роки війни, 12-річним втратив батьків. Навчався в школі-інтернаті в місті Миколаєві. І назавжди ввійшла до його серця любов і тепла згадка про місто корабелів, де пройшли його юнацькі роки... Часом, коли випадає вільна хвилинка, любить наспівувати: «Над лиманом парус белый и

акація в цвету, вижу город корабелов на широком берегу... За порогом — десятий клас, школа. В кишені — заповітна сіра книжечка — «Атестат зрілості». Зрілості. Яке ж вірне визначення цієї пори, коли ти раптом відчуваєш себе дорослим-дорослим і з'являється відчуття, ніби в тебе зросли крила і ти можеш рушати в далеку путь по країні, ім'я якої — ЖИТТЯ...

І не біда, що вся географія світу поки що зосереджується для нього на ледь помітній крапці на карті Миколаївської області: Баштанський район, село Новоолександрівка. В цьому й перевага молодості, яку не страшать ніякі труднощі, той раціоналізм, котрий приходить з віком, зараз відмітається геть і використовується для пізнання життя, для свого самоутвердження...

Першим дороговказом у цьому стала комсомольська путівка і наказ по обльно: В. Аніщук направляється для роботи в школу.

Так в Новоолександрівській восьмирічці з'явився новий викладач історії — русявий юнак, який спочатку, може, лише тим і виділявся з-поміж довгов'язих восьмикласників, що до нього зверталися по імені й по батькові.

На селі кожна людина на виду, і пошана тут визначається не за віком, а за добрими ділами. І невдовзі сім'яни при зустрічі з молодим учителем поштовно віталися: «Добридень, Володимире Васильовичу!».

А Володимир Василовичу, який спочатку ніяковів від такого, як здавалося йому, перебільшеного прояву уваги, йшов всього лише вісімнадцяти.

Перший урок. Згадує зараз з посмішкою. А тоді, того вересневого ранку, було не до жартів. Напередодні спланував урок до останньої хвилини, радівся з директором школи, з досвідченими викладачами — все начебто повинно бути гаразд. А зайшов у клас, побачив очікувально звернені до себе погляди учнів — і... розгубився.

Завуч, колишній фронтовик, досвідчений педагог, заспокоював пригніченого Володимира:

«Нічого, це з кожним трапляється на першому своєму уроці».

І комуніст-педагог закоханий в свою справу, аналізуючи хід уроку, вчив свого молодого колегу. І цей урок, ці поради, Володимир згадає з вдячністю.

Вчитель Аніщук не обмежується роботою в школі. Він організовує політгурток по вивченню історії комсомолу, який охоче відвідує сільська молодь. Він разом з групою школярів-активістів — частий гість на жнивах, де виступає з цікавими політінформаціями. Його обирають комсоргом школи.

У двадцять років Володимир Аніщук вступає в партію.

— Ну, а які плани на майбутнє? — поцікавився секретар райкому, коли вручав партквиток.

— Вчитися. Вчитися далі.

У вересні 1964 року в списку студентів історичного факультету з'явилось ім'я: Володимир Аніщук.

***

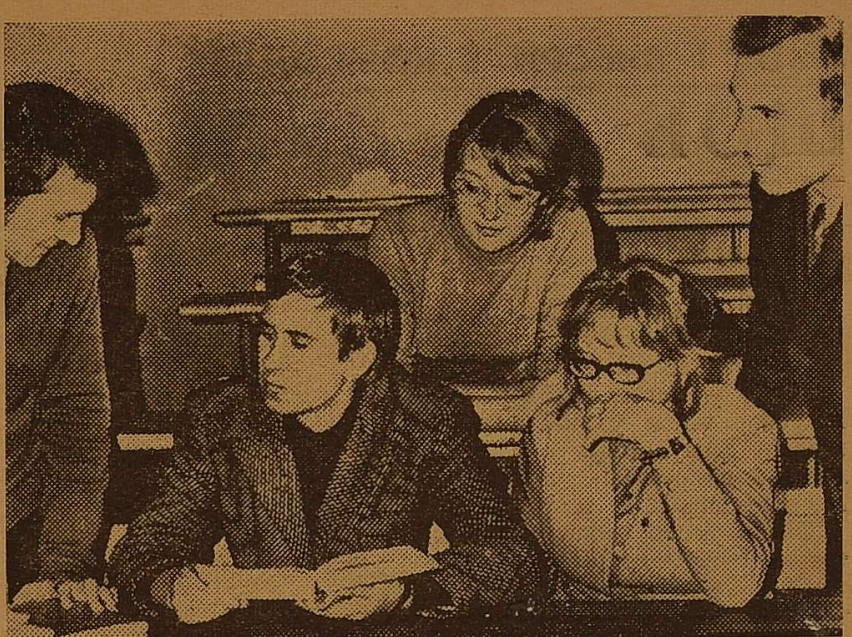
«У вересні 1964 року вступив на історичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. За час перебування в університеті двічі обирався членом комсомольського бюро факультету. З 1966 року перебував на звільненій комсомольській роботі — секретарем комітету комсомолу МПТУ № 5, автодорожного технікуму, членом бюро, завідуючим відділом комсомольських організацій Центрального РК ЛКСМУ м. Одеси...

По закінченні університету в 1969 році вступив у аспірантуру при кафедрі історії КПРС Одеського технологічного інституту імені Ломоносова. У 1971 році був переведений в аспірантуру університету».

(З автобіографії).

Комісія ЦК ЛКСМУ України, перевіряючи роботу комсомольської організації МПТУ № 5, де був секретарем В. Аніщук, дала їй високу оцінку. Досвід роботи організації, зокрема по ідейно-політичному вихованню комсомольців, по перспективному плануванню, по постановці й обліку, було рекомендовано для вслякого поширення.

Володимир Аніщук, як і все його покоління, пройшов чудову

ПОРТРЕТ СУЧАСНИКА

школу загонів. Працював на ділних землях, на ударних комсомольських будовах.

Навчанням Володимира в аспірантурі, його роботою над рукописом конкурсної статті, над кандидатською дисертацією керували досвідчені вчені-педагоги: професор Н. М. Якупов, доценти Г. Д. Афіногенов, А. П. Іванов; старші викладачі А. П. Пищевський, В. В. Козленко. Вони відзначили наполегливість, старанність молодого аспіранта, його прагнення до глибокого наукового аналізу й синтезу — тобто ті риси, без яких немає справжнього вченого.

«Партійне керівництво політичною освітою комсомольців і несоюзнаї молоді у 1946—1950 роках (на матеріалах України)». Чому саме ця тема, цей період привернули увагу Володимира?

Перші повсенні роки. Відбудова зруйнованого війною господарства. Робітничий клас цих років значно омолодився — молодь складала 30—40 процентів, а на деяких підприємствах — і до 80 процентів. І партія турбувалася про їх ідейне загартування. Виникла широка мережа політосвіти, яка охопила всю робітничу молодь. Молодь наполегливо оволодівала основами марксистсько-ленінської теорії, вивчала історію партії, комсомолу. Кращі партійні кадри пропагандистів були направлені викладачами в школи політосвіти, політгуртки. І перші кроки до вивчення цього періоду Володимир зробив ще студентом. Це була доповідь на засіданні студентського наукового гуртка з історії КПРС.

Володимиру глибоко в душу

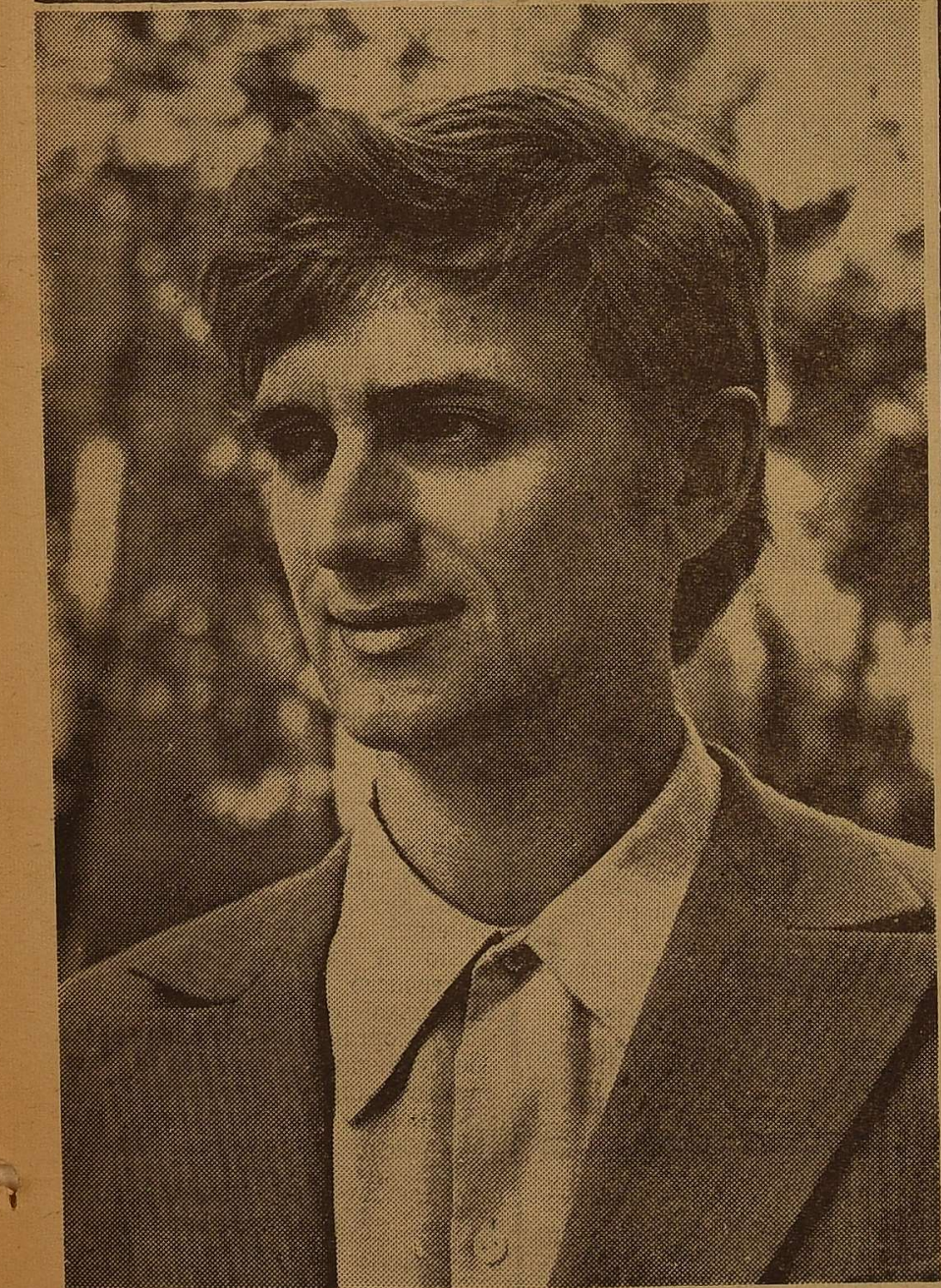
запали слова Л. І. Брежнева, сказані на урочистому засіданні ЦК КПРС, Верховної Ради СРСР і Верховної Ради РРФСР з нагоди 50-річчя Великого Жовтня: «Народ-герой, який крив себе невмирущою бойовою славою, тісно згуртований навколо партії, і в роки післявоєнної відбудови знову виявив свої чудові риси — стійкість, самовидачність, працьовитість. Історія цих років, мабуть, по-справжньому ще не написана...».

Один штрих: щоб написати роботу, Володимиру Аніщук довелося звернутися до матеріалів архівів ЦК ВЛКСМ, Інституту історії партії при ЦК КП України, партійних і державних архівів Одеської, Миколаївської, Донецької, Ворошиловградської областей.

І тому після назви теми з'явилася в дужках: «на матеріалах України». До речі, серед 24 лауреатів II Всесоюзного конкурсу робіт молодих вчених з суспільних наук Володимир Аніщук був єдиним представником нашої республіки...

Зараз асистент кафедри історії КПРС Володимир Аніщук готується до захисту кандидатської дисертації. Її тема — «Діяльність КПРС по розвитку політичної і трудової активності комсомольців і несоюзнаї робітничої молоді в роки четвертої п'ятирічки». Це органічне продовження його попередньої роботи. І в цій цілеспрямованості, наполегливості в науковому пошуку — весь він, Володимир Аніщук — молодий вчений, комуніст, наш сучасник.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

Великою повагою і авторитетом користується на біофаци комсорг факультету, молодий комуніст Володимир Іваниця. Фото О. ЛЕВІТА.

ПЕРЕХІДНИЙ ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР — КРАЩИМ

Нещодавно відбулося засідання комітету комсомолу університету. Було розглянуто ряд питань, зокрема про встановлення перехідного Червоного прапору «Кращій комсомольській організації університету». Цієї вищої нагороди університетської комсомолії будуть удостоюватися кращі факультетські та курсові організації по підсумках роботи за рік.

На засіданні підведено підсумки роботи університетських студентських будівельних загонів. Перше місце отримав М. Кичатий, комісар М. Рибізь «Одеса-73» (командир маренко), друге — об'єднаний будзагін «Одеса-73», що працював у місті Серед Угорської Народної Республіки (командир кандидат юридичних наук А. С. Васильєв, комісар Ю. Красавін), третє — «Горизонт-73» (командир О. Степанов, комісар С. Бойко). Комітет ЛКСМУ встановив приз і вимпел «Кращому СБЗ Одеського державного університету», які й будуть вручені переможцям.

Було також заслухано і обговорено питання про хід звітної - виборної кампанії в первинних комсомольських організаціях і про підготовку до проведення XXV ювілейної звітної - виборної університетської конференції.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

ГЛИБОКИЙ АНАЛІЗ

Організовано, на діловій основі пройшли звітні - виборні комсомольські збори на IV курсі юридичного факультету.

Комсорг курсу Олександр Долженков у своїй доповіді докладно проаналізував всі аспекти діяльності як комсомольського бюро, так і всієї організації.

Першочерговим і головним у діяльності комсомольського бюро була боротьба за високу успішність студентів. Ось підсумки минулої сесії: студенти Ануфрієв, Музиченко, Долженков, Димов, Колмакова, Мельник, Якименко склали екзамени лише на «відмінно». Більше половини комсомольців навчаються на «4» і «5». Проте не все ще гаразд у цьому питанні; з цим не можна миритися.

Плідно працювала на курсі група пропаганди правових знань. На її рахунок — лекції, бесіди в підшефних школах, організа-

ція та проведення юридичних вікторин серед старшокласників шкіл міста. Активними пропагандистами виявили себе студенти М. Блідарев, В. Тофан, М. Курочка, В. Бартаж, О. Манилко, Т. Фадеєнко та інші.

Непогано поставлена на курсі й робота комсомольців в НСТ. Ряд студентських робіт було відзначено дипломами на республіканських конкурсах.

Активно проводиться робота й по впровадженню нового комплексу ГПО. Більшість студентів вже успішно склали норми ГПО. Проте є ще ряд недоліків. І про це також говорили комсомольці, підкреслюючи необхідність створення на курсі обстановки нетерпимого ставлення до будь-яких порушень, зокрема, до пропуску лекцій, семінарів.

Одногосійно було обрано новий склад бюро. Його очолив Володимир Абісов.

ЩОБ НЕ БУЛО ПАСИВНИХ

До своїх звітних-виборних комсомольських зборів третьокурсни історичного факультету готувалися заздалегідь і тому провели їх енергійно, діловито й принципово.

Зі звітної доповіддю про роботу комсомольської організації виступив комсорг курсу Володимир Плавич. Він детально зупинився на діяльності комсомольського бюро, підкресливши, що основний напрямок його ро-

боти — це боротьба за підвищення успішності та поліпшення ідейно-політичного виховання комсомольців.

Комсорг зазначив, що на курсі склався дружний, злагоджений колектив. Про це, зокрема, свідчать організація і проведення тематичних вечорів, екскурсій на підприємства та установи міста, обговорення кінофільмів,

(Закінчення на 4-й стор.).

ЩОБ НЕ БУЛО ПАСИВНИХ

(Початок на 3-й стор.)

прочитаних книжок, які проходили жваво, незмінно збуджуючи цікавість у студентів.

Комсомольці по праву пишуться і своїми спортсменами. Багато студентів курсу брали участь у загальноуніверситетській спартакіаді у складі збірних команд факультету, а волейболісти в напруженій боротьбі завоювали першість істафу.

Обговорюючи доповідь, комсо-

БУТИ ЗАСПІВУВАЧЕМ

Комсомолія — заспівав усіх справ і на нашому третьому курсі романогерманської філології. Тож і звітувати комсоргові Наталці Коенюк було про що.

Жодного суботника чи недільника по благоустрою університетської або ж міської території не поминули наші комсомольці. А третій трудовий семестр усі закінчили на «добре» і «відмінно».

Чудова виробнича характеристика, приміром, у Сергія Ткача, який все літо працював у піонерському таборі.

Високі показники успішності на курсі — також свідчення нашої зрослої громадської активності. Адже і ми рівняємо свою ходу по розмашистому кроку третього віршального.

Про його трудові звершення, новобудови дев'ятої п'ятирічки, найважливіші події міжнародного життя регулярно йшлося на групових політінформаціях.

Деякі з них були присвячені мистецтвознавству. Запам'ятались, наприклад, бесіди про творчість передвижників, імпресіоністів.

Та у численних виступах на наших звітно-виборних зборах не лише підбивались підсумки зробленого, а й висувались конкретні пропозиції щодо подальшої активізації роботи первинної організації. Одногосійно обраному ватажку Ірині Борисовій побажали постійно бути у вирі громадського життя на курсі, стати заспівувачем нових цікавих справ.

Ю. БОРИСОВ.

мольці В. Сорока, Ю. Белоенко, К. Григор'ян, В. Беліков, І. Винничук, Л. Карачун та інші позитивно відзначили роботу комсомольського бюро по організації студентів на успішне виконання всіх тих завдань, що стоять перед майбутніми спеціалістами - істориками. «Пріємно усвідомлювати, — говорив у своєму виступі В. Сорока, — що в центрі уваги комсомольської організації був кожний комсомолец, що не було на курсі жодного студента, хто б ухилився від громадської роботи, не виконував би постійних чи тимчасових доручень».

Значно зросла й політична активність студентів, цьому в значній мірі сприяло і введення громадсько-політичної практики, підкреслила керівник курсу Н. І. Калюжко. Вже зараз на курсі є група студентів - лекторів, які успішно можуть виступати з доповідями, оглядами міжнародних подій на підприємствах, в студентських та робітничих гуртожитках.

Заступник секретаря комітету комсомолу ОДУ Сергій Коротенко дав високу оцінку ініціативі комсомольців курсу, що виступили із зверненням до всіх студентів університету й очоли-

ли соціалістичне змагання за успішне збирання врожаю третього віршального року п'ятирічки на сільгоспроботах. Добре попрацювали історики, за що й були занесені на Дошку пошани газети «За наукові кадри».

Активно проходив і другий етап зборів — вибори нового складу комсомольського бюро. За два роки навчання разом студенти добре знали ділові та організаторські якості одного, тому й були обрані до складу бюро кращі з кращих. Це комсомольці Сорока, Григор'єв, Доманський, Непом'яча, Семенова, Архипова, комуніст Плавич.

Новообране бюро провело своє перше засідання. Секретарем знову обрано Володимира Плавича.

З В О Г Н И К О М

Звітно-виборні збори курсових комсомольських організацій механіко-математичного факультету вже позаду. Аналізуючи їх хід, питання, на яких загострювалася увага комсомольців, хочеться підвести деякі підсумки. Порівнюючи нинішні звітно-виборні збори з тими, що були в минулому році, відчутно помічаєш, як зросли комсомольці — ідейно, як стали більш організованими. Панував дух критики й самокритики, виступи носили діловий конструктивний характер. Комсомольці сміливо викривали всі недоліки, показали прагнення до їх швидкої ліквідації. Обговорення звітних доповідей було енергійним.

Особливо проявився цей комсомольський вогник запал на зборах III і IV курсів. Обговорюючи звітні доповіді, комсомольці глибоко, конкретно аналізували роботу бюро, зокрема, в боротьбі за успішність у групах і на курсах, ставили питання як краще організувати діяльність по ідейно-політичному та інтернаціональному вихованню студентів.

Так, на зборах III курсу, аналізуючи хід всесоюзного Ленін-

ського заліку «Рішення XXIV з'їзду КПРС — в життя» комсорг курсу Анатолій Свіцький підкреслив, що все це сприяло значному підвищенню ідейної та трудової активності комсомольців, поглибленому вивченню першоджерел марксизму - лєнізму.

Влітку група студентів курсу працювала у складі студентського будівельного загону «Оператор-73». Будзагонівці споруджували в селищі Красні Окна житлові будинки для молодих спеціалістів сільського господарства, безкоштовно відремонтували школу... Про це, про життя в загоні, про дружні зв'язки будзагонівців з місцевою молоддю цікаво розповів командир СВЗ «Оператор-73» Анатолій Рижов.

Віктор Діденко, відповідальний за спортивний сектор комсомольського бюро, зазначив, що робота по впровадженню серед комсомольців нового комплексу ГПО все ще не може вважатися задовільною. Норми ГПО виконали лише 7 чоловік. І це на курс, що налічує 151 студента! Комсомольській організації курсу потрібно звернути значну увагу на ліквідацію незадовіль-

ного становища з цим.

Жвавим було обговорення і питання поліпшення шефських зв'язків, зокрема з судноремонтним заводом.

Перші збори, що відбулися на I курсі, показали бойовість комсомольської організації. Звітувати, здавалося, нема ще про що, та втім: на цьому курсі вже успішно закінчилася передплата, комсомольці передплатили 280 примірників періодичних видань... Зараз першокурсники готують вечір відпочинку «Осінній бал». І тому розмова, що відбулася на зборах, була про плани, про те, як організувати роботу в майбутньому, щоб вона була цікавою, змістовною.

***

Вчора відбулися факультетські звітно-виборні збори. До складу комсомольського бюро мехмату обрано кращих студентів, комуністів і комсомольців, які зможуть очолити, повести молодь на виконання завдань, що стоять перед факультетом.

Секретарем комсомольського бюро факультету обрано студента IV курсу, комуніста Володимира Кваснікова.

Наш кор.

З ІСТОРІЇ МІСТА-ГЕРОЯ

ПАМ'ЯТНИК - ГАРМАТА

У південній частині Приморського бульвару, поруч з будівлею міськвиконкому, на цементному постаменті стоїть незвичайний пам'ятник — старовинна чавунна гармата на дерев'яному лафеті, яка являє собою одну із чудових реліквій, на які так багата Одеса.

Вона відтворює в нашій пам'яті одну з яскравих героїчних сторінок в літописі міста...

Сто двадцять років тому назад, восени 1853 року, почалася Кримська війна.

У жовтні 1853 р. англо-французька ескадра, порушивши міжнародну конвенцію про протоки, ввійшла в Босфор, а в кінці грудня — і в Чорне море.

Чорноморське узбережжя опинилося під загрозою ворожого нападу. Першою її відчула Одеса.

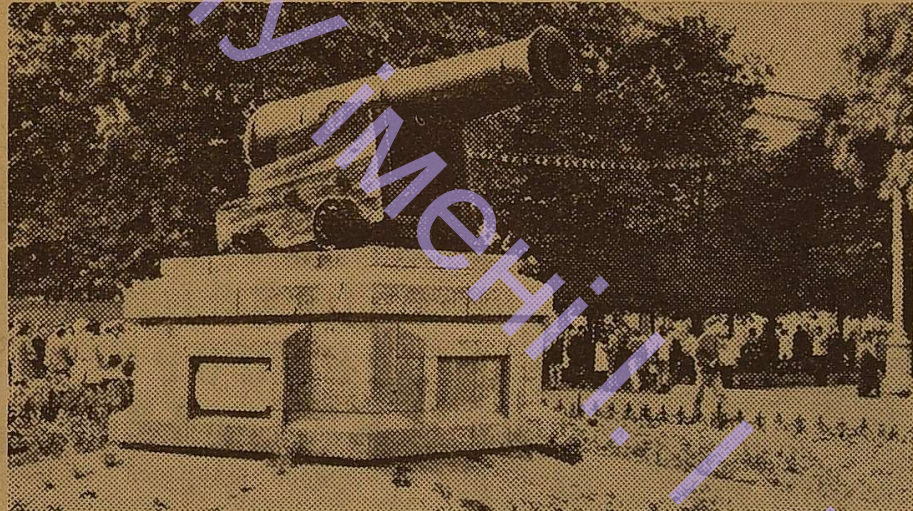
10 квітня, о 6 год. 30 хв. ранку дев'ять ворожих пароплавів (один 54-гарматний, вісім інших здебільшого 32-гарматні) підійшли до берега й почали бомбардування. Вогонь був спрямований на берегові батареї, які здебільшого були дуже слабо озброєні і не могли відповідати на вогонь ворога. В кінці Практичного молу стояла шоста чи так звана ліва батарея, яка одна тільки могла взяти участь у бою. Командував нею мо-

лодий офіцер прапорщик А. Щеголев. У нього було всього чотири гармати. Чотири проти майже трьохсот! І все ж батарея прийняла нерівний бій. Шість довгих і тяжких годин воювала ескадра буквально заснапа ядрами жменьку російських артилеристів і протягом всіх цих годин артилеристи вели себе з надзвичайною мужністю, продовжуючи вести вогонь по англо-французьких кораблях. Люди й гармати виходили з ладу; був поранений і командир батареї. Наступила, нарешті, мить, коли залишилася всього лише одна гармата, яка продовжувала вести вогонь. Тільки після того, як загорівся склад з боєприпасами, прапорщик Щеголев вивів із бою бійців, які залишилися живими. Вогнем героїчної батареї були серйозно пошкоджені три ворожих кораблі.

Одесити захоплено зустріли героїв - артилеристів, які повернулися з позицій. Ім'я героя оборони Одеси прапорщика А. Щеголева стало відомим всій Росії.

Спроба висадки десанта англо-французької ескадри провалилася. Противник зазнав значних втрат, та ще більші чекали в майбутньому.

11 квітня англо-французька ескадра вийшла в море, залишивши кілька кораблів для блокування

міста й розвідки.

30 квітня оповитий туманом сів на міліну один із кращих англійських парових фрегатів — «Тигр». Зусилля екіпажу врятувати фрегат були марними. Росіяни швидко доставили артилерійські батареї на берег і обстріляли корабель. Після загибелі командира екіпаж змушений був здатися — в полон були взяті 24 офіцери і 201 матрос. Зняти «Тигр» з міліни через підхід ворожих кораблів не вдалося, він був затоплений вогнем батареї. Незабаром з нього зняли гармати.

Беручи до уваги зовсім мізерні з воєнної точки зору результати бомбардування Одеси, можна визнати, що англійсько-французька ескадра заплатила втратою «Тигра» дуже високу ціну за задоволення, надане Парижу і Лондону одеською «перемогою».

Втім, слід відмітити, що декілька пожеж, які трапилися в гавані, і знищення шостої бата-

реї навіть паризька преса, для якої, як відомо, не було нічого неможливого, не зуміла розділити у велику перемогу, незважаючи на всі первинні спроби зробити це.

Російське самодержавство потерпіло в Кримській війні жорстоку поразку, яка пов'язана з достатньо глибокими і серйозними причинами соціально-економічного порядку.

Російський народ знову продемонстрував усьому світу приклад високого патріотизму і моральної стійкості синів, які захищали свою землю.

У 1904 р., в ознаменування п'ятидесятиріччя оборони Одеси в Кримській війні, одну із гармат, яку зняли з «Тигра», встановили на Приморському бульварі — у науку непростим гостям і як пам'ять спадкоємцям про героїчних захисників міста.

Ю. БЕЛОЄНКО,
студент III курсу істафу,
Ю. КОНОВАЛОВ,
аспірант.

ЙДЕ ПЕРЕДПЛАТА

Передплачуйте на 1974 рік газету «Радянська освіта» — орган Міністерства освіти УРСР, Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР та Українського республіканського комітету профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ.

Передплата ціна: на рік — 3 крб. 12 коп.

на 6 місяців — 1 крб. 56 коп.
на 3 місяці — 78 коп.

Передплату «Радянської освіти» на 1974 рік приймають агентства «Союздруку», відділення зв'язку та громадські розповсюджувачі преси без обмежень.

Редакція газети «Радянська освіта».

НАВИЧКИ З ДИЗАЙНУ

Рішенням ради художньо-технічного факультету затверджена і розроблена деканатом п'ятирічна програма розвитку учбово-виховної та наукової діяльності на факультеті. Ця програма показує наукову глибину та методичну послідовність переведення всього академічного процесу на рівень університетських вимог, що передбачають виховання і професійну підготовку кадрів наукових працівників. З цієї програми випускники факультету одержать кваліфікацію педагогів вищої та середньої школи з спеціалізації художньої та технічної графіки, креслення та нарисної геометрії, художнього конструювання. Значна частина випускників атестуватимуться спеціалістами наукової та проектної діяльності й направлятимуться на роботу в науково-дослідні та проектні інститути.

Вирішення завдання — підготовка спеціалістів з промислової естетики — вимагатиме від колективу факультету великих зусиль. Перш за все необхідно правильно визначити основний напрямок підготовки спеціалістів. Тут можуть бути дві крайності: вузька спеціалізація в одній з галузей, чи ж прагнення охопити всю галузь промислової естетики. Це питання необхідно вирішити, на наш погляд, тільки на основі врахування потреб народного господарства, перш за все Краснодарського краю.

Одним з таких відносно автономних питань є спеціалізація з дизайну, чи художнього конструювання і промислової естетики.

Підготовка з цієї спеціалізації базується на всьому комплексі теоретичних та практичних дисциплін, що ведуться на факультеті й складають його єдиний тематичний план. Але поступово в цю роботу вводяться нові форми, спрямовані на забезпечення у студентів знань та ділових навичок власне з дизайну, тобто здійснюється їх спеціалізація.

Так, значно збагачує курс «Основи художнього конструювання», що включає інженерно-психологічне проектування, ергономіку, соціометрію та ряд інших наукових та прикладних положень. Тут же на матеріалі конструювання окремих промислових зразків, предметів для широкого вжитку чи промислових та громадських інтер'єрів на спеціальному професійному рівні цілеспрямовано реалізуються знання основ композиції, живопису, графіки та інших дисциплін.

Але, очевидно, і цього було б недостатньо для високого професіоналізму дизайнерської діяльності без жвавого творчого контакту студентів з науковою та конструкторською практикою сучасних НДІ, КБ і промислових підприємств. Для цього деканатом факультету прийнято рішення про організацію міжфакультетського академічного художньо-конструкторського бюро (АКБ), яке стане матеріальною базою для широкої наукової та конструкторської діяльності. В АКБ на основі розробок бюджетних та господарських тем студенти разом з викладачами одержать можливість зближення в своїй роботі з вимогами широкої виробничої діяльності.

Краснодарські організації жваво й заінтересовано відгукнулись на повідомлення про організацію АКБ. Керівники інститутів та підприємств побачили в ньому одночасно й джерело для істотного естетичного розвитку своєї дослідницької та виробничої роботи. Серед організацій-замовників є й представники інших міст. Відкривається широка можливість для успішної учбової та наукової дизайнерської діяльності.

І. КУКОСЬЯН,
доцент, кандидат педагогічних наук.
Н. ХАЛАДЖАН,
старший викладач,
кандидат філософських наук.
Кубанський університет.